

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 305/2020
26.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у привредном спору тужиоца СОКОЈ-ОРГАНИЗАЦИЈА МУЗИЧКИХ АУТОРА СРБИЈЕ, Београд, улица Мишарска број 12-14, чији је пуномоћник Милутин Трнинић, адвокат из ..., против туженог "FRIENDLY COMPANY" из Смедерева, улица Војводе Степе број 39, чији је пуномоћник Ивана Протић, адвокат из ..., ради утврђења, вредност предмета спора 68.741,92 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 6293/18 од 19.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 26.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 6293/18 од 19.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 2545/18 од 27.09.2018. године у ставу првом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 68.741,92 динара са законском затезном каматом од 18.06.2015. године до исплате. Ставом II изреке обавезан је тужилац да туженом исплати износ од 99.208,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 6293/18 од 19.12.2019. године преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П бр. 2545/18 од 27.09.2018. године и пресуђено тако што је обавезан тужени да исплати тужиоцу износ од 68.741,92 динара са законском затезном каматом од 18.06.2015. године до исплате, а одбијен је тужбени захтев којим је тужени тражио да му тужилац исплати износ од 137.483,84 динара са законском затезном каматом почев од утужења па до исплате, при чему је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 106.208,00 динара на име трошкова парничног поступка. Ставом II изреке другостепене одлуке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права, а ревизију заснива и на примени члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14) Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева у овом спору је потраживање тужиоца према туженом у износу од 465.900,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

Према утврђеним чињеницама о стању тужилац је у поступку контроле у 2011. години и 2013. години у објектима туженог у кафеу "АА" који се налази у ... у ул. ... утврдио да се у истом јавно саопштавају музичка дела која спадају у репертоар тужиоца, те због тога постоји овлашћење тужиоца да потражује накнаду за јавно саопштавање ауторских дела. Тужени је ово право тужиоца оспорио наводећи да је закључио уговор са фирмом „ББ“ из ... дана 25.09.2011. године на основу ког је добио на коришћење музички уређај-... преко ког је емитовао музику аутора чија ауторска права штити наведена фирма. Записницима о извршеној контроли у објекту туженог дана 16.12.2011. године констатовано је јавно саопштавање музичких дела са музичког уређаја преко четири звучника, док је конторлом од 08.02.2013. године констатовано саопштавање музичких дела преко мини линије путем два звучника који се налазе у кафеу туженог. Контролом тужиоца је утврђено да се у објекту туженог налазила музичка линија иза шанка и да је постојало емитовање музике која је саставни део репертоара тужиоца, при чему није постојао ниједан „...“ уређај.

На основу тако утврђених чињеница првостепени суд је става да тужилац није доказао своје право које му је припада по основу накнаде за јавно саопштавање ауторских дела, па је применом правила о терету доказивања одбио тужбени захтев. Прихватајући исказ статутарног заступника туженог, првостепени суд изводи закључак да то што тужени тврди да је имао овлашћење на искоришћавање музичких дела која му је уступила фирма „ББ“ и то што је користио музички апарат који је добио од овог лица преко ког је емитована музика јесте разлог који искључује овлашћење тужиоца на спорну накнаду, због чега је управо на тужиоцу био терет доказивања чињенице да је тужени у свом објекту јавно саопштавао музичка дела која спадају у његов репертоар.

Другостепени суд не прихвата закључак на којем је заснована првостепена пресуда. Налази да тужени само по основу уговора закљученим са "ББ" није доказао да је искоришћавао ауторска дела која тужилац штити. Сматра да је по уговору тужени од фирме "ББ" преузео софтвер, пратећи хардвер који се користи са софтвером, мрежни рутер, аутомат за новац и екран осетљив на додир и да исти не садржи прецизну дефиницију који су производи у питању, односно шта конкретно садржи софтвер са пратећим хардвером када је у питању предмет ауторске заштите. Сматра да се из приложеног уговора не може закључити да је на туженог пренето коришћење одређених ауторских дела што би искључило законску обавезу заштите коју остварује тужилац, јер је тужени био у обавези да достави спецификацију и детаљни преглед

софтверског интегрисаног решења из којег би се утврдило да дела која су саопштавана не подлежу заштити од стране тужиоца. Како на страни тужиоца постоји претпоставка да су дела која се јавно саопштавају под заштитом истог, другостепени суд налази да тужилац основано потражује од туженог накнаду обрачунату у односу на капацитет његовог локала који је утврђен током контроле у односу на број од 40 места у периоду од 01.03.2013. године па до 31.12.2013. године у износу од 68.741,94 динара, све увећано са законску затезну камату почев од 18.06.2015. године до исплате.

Према оци Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је утврдио постојање правног основа и висину потраживања у делу у којем је усвојен тужбени захтев на име главног дуга са припадајућом законском затезном каматом.

Ревизијом туженог оспорава се изнето становиште другостепеног суда. Ревизијом се указује на то да записници које је сачинио тужилац у поступку контроле представљају његове приватне исправе, као и да не може бити дужник утужене накнаде, јер је уговором од 25.09.2011. године на њега пренето коришћење софтверског решења „ББ“ које подразумева коришћење музичких дела на којима „ББ“ остварује ауторска права, односно према листи ауторских дела која је подложна променама од стране уступеоца музичке платформе. Сматра и да је висина спорне накнаде погрешно одмерена из разлога што недостају параметри који одређују начин њеног обрачуна.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе туженог.

Према члану 152. и 153. Закона о ауторским и сродним правима, а у вези са члановима 157, 158, 169. и 176. Закона о ауторским и сродним правима, одређени имовински део ауторска и сродна права се колективно остварују преко организације за колективно остваривање тих права. Носиоци ауторског, односно сродних права преко организације колективно остварују искључива имовинска ауторска, односно сродна права, као и право на потраживање накнаде за своја дела, а организација има право да врши контролу над искоришћавањем предмета заштите са њеног репертоара. Према члану 19. Закона о ауторским и сродним правима аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела, па за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада. Искоришћавање музичког ауторског дела може бити извршено и јавним саопштавањем у вршењу комерцијалне делатности из члана 32. и 33. Закона о ауторским и сродним правима. Следи да организација која је основана за колективно остваривање ауторских и сродних права врши колективну заштиту имовинских права аутора или носилаца сродних права, па и имовинска права настала јавним саопштавањем ауторских дела. Колективна заштита ауторских права подразумева праћење стања од стране организације која је у том циљу основана како се и на који начин ауторска и сродна права користе из одговарајућег репертоара који штити. У случају да дође до њихове повреде предвиђена је и одговарајућа реакција којима се правна заштита остварује колективним путем.

У конкретном случају, предмет тужбеног захтева у делу другостепене одлуке који се побија ревизијом представља накнаду за јавно саопштавање ауторских дела у угоститељском објекту туженог за период март - децембар 2013. године. Контролом овлашћених представника тужиоца у просторијама туженог у којима обавља угоститељску делатност утврђено је постојање уређаја који су подобни за јавно саопштавање музике и да је у истим просторијама постојало саопштавање музичких дела. Са друге стране, постојањем уговора од 25.09.2011. године туженом је уступљено коришћење уређаја и софтверске платформе за емитовање музичких дела, што је подразумевало и пренос овлашћења за јавно саопштавање музике у комерцијалне сврхе. Такав пренос морао је укључити и постојање листе ауторских дела која је сачињена од стране уступеоца музичке платформе. Међутим, поред тога што се и у ревизији позива на њено постојање, листу музичких ауторских дела тужени за потребе искључења његове одговорности за плаћање накнаде према тужиоцу није доставио. Постојање такве листе омогућава упоређивање исте са репертоаром тужиоца. Изостанком таквог упоређивања није могуће извести несумњив закључак о томе да је тужени у свом угоститељском објекту саопштавао искључиво музичке нумере који нису предмет заштите од стране тужиоца. Напротив, према члану 180. став 1. Закона о ауторским и сродним правима постоји претпоставка да тужилац има овлашћење да делује за рачун свих домаћих и иностраних носилаца ауторских права који су обухваћени његовом делатношћу.

Имајући у виду наведено, неосновано се ревизијом пасивна легитимација туженог за плаћање утужене накнаде у делу који се побија ревизијом, искључује позивањем на постојање уговора којим му је пренето коришћење музичких дела на којима „ББ“ остварује ауторска права. Само постојање уговора којим су на тужиоца пренета право на јавно саопштавање неких музичких дела, без одређења која су то дела, не може искључити претпоставку о томе да тужилац има овлашћење да делује и за рачун аутора музичких дела чији је саопштавање постојало у тренутку када су представници тужиоца вршили контролу у угоститељском објекту туженог. Тачни су наводи о томе да записници који су сачињени у поступку контроле коју је проводио представљају приватне исправе тужиоца. Али, приликом доношења другостепене одлуке овим записницима се утврђује да је тужилац имао уређаје у свом објекту у којем је обављао пословну делатности који су подобни за јавно саопштавање музичких дела и да је приликом контроле било емитовања музике у истом објекту, а ове околности ревидент није ни доводио у питање. Приговор туженог се односио на врсту музике коју је јавно саопштавао у својом угоститељском објекту, при чему истовремено није определио у односу на која ауторска дела му је уговором од 25.09.2011. године уступљено право на њихово јавно саопштавање од стране ино-партнера.

Неосновано се ревидент позива и на погрешно извршен обрачун висине накнаде за коришћење предмета заштите тужиоца у односу на произвољно утврђену површину његовог угоститељског објекта у којем је вршено јавно саопштавање ауторских дела. Утужена накнада у делу другостепене одлуке који се побија ревизијом односи се на јавно саопштавање ауторских дела у периоду од 01.03.2013. године до 31.12.2013. године, па се и њена висина одмерава у складу са тарифном класом 3. и тарифним

бројем 2.3. Тарифе накнада коју наплаћује СОКОЈ – организација за заштиту ауторских музичких дела („Сл. гласник РС“, бр. 85/2007..117/2013). Прописани начин одмеравања спорне накнаде у корелацији је са бројем столица у угоститељском објекта, а не према његовој површини. Следи да површина објекта на коју се указује ревизијом уопште није релевантна за одређивање висине спорне накнаде, а број седећих места у угоститељском објекту туженог који је утврђен у поступку контроле није био доведен у питање од стране ревидента.

Код таквог стања ствари, основаност потраживања тужиоца на име главног дуга у висина од 68.741,92 динара која је утврђена другостепеном одлуком у делу који се побија ревизијом произлази из сходне примене одредби члана 19, 153, 180. и 187. Закона о ауторском и сродним правима, а у односу на одлуку о камати применом одредби члана 277. и 324. Закона о облигационим односима. Због наведеног, насупрот ревизијским наводима, били испуњени услови за преиначење првостепене пресуде од стране другостепеног суда делимичним усвајањем тужбеног захтева.

На основу изложеног Врховни касациони суд је, применом члана 414. ЗПП, одбио ревизију туженог као неосновану и одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић